

หลักสูตรการจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ จำนวน ๓๑ ชั่วโมง

กลุ่มอาชีพความคิดสร้างสรรค์

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอศรีณรงค์

ความเป็นมา

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้มีการกำหนดนโยบาย “Quick Win” 7 วาระเร่งด่วน ได้แก่ ความปลอดภัยของผู้เรียน หลักสูตรฐานสมรรถนะ บิ๊กดาต้า (Big Data) การขับเคลื่อนศูนย์ความเป็นเลิศอาชีวศึกษา การพัฒนาทักษะทางอาชีพ การศึกษาตลอดชีวิต และการจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความต้องการเป็นพิเศษ สานักงาน กศน. จึงได้มีการนำนโยบายที่เกี่ยวข้อง 2 วาระ สำคัญ คือ การพัฒนาทักษะทางอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต มาดำเนินการขับเคลื่อน โดยการจัดทำ โครงการจัดทำ หลักสูตรเพื่อการพัฒนาอาชีพ Re - Skill และ Up -Skill จำนวนหลักสูตร 5 กลุ่มอาชีพ คือ หลักสูตรกลุ่มอาชีพเกษตรกรรม อุตสาหกรรมพาณิชยกรรมและบริการ ความคิดสร้างสรรค์ และอาชีพเฉพาะทาง เพื่อพัฒนาประชาชนให้มีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาและต่อยอด ประกอบอาชีพของตนเอง รวมถึงการส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์ในชุมชนอันจะส่งผลให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้ ประชาชนหรือกลุ่มเป้าหมายที่อยู่ในชุมชน ต่อไป)

ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรมและว่างงานหลังจากการทำนา หรือทำสวน รวมถึงที่ยังตกงานและเลี้ยงดูบุตรอยู่ที่บ้าน จึงได้คิดรวมตัวกัน ขึ้นเพื่อร่วมกันจักสานไม้ไผ่ สำหรับเป็นรายได้เสริมอื่นที่นอกเหนือจาก การทำ การเกษตรมาสนับสนุนครอบครัวเป็นระบบกระบวนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ประยุกต์พัฒนางาน ตลอด จนนำภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ ผู้เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมจัดเนื้อหา ประสบการณ์ให้เกิดผลกับผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข รู้แนวทางการประกอบอาชีพคู่กับการอนุรักษ์ความเป็นไทยและสิ่งแวดล้อม

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอศรีณรงค์ จึงได้จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพรูปแบบกลุ่มชั้นเรียนวิชาชีพ หลักสูตรจักสานไม้ไผ่ ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ให้แก่ประชาชน และผู้ที่สนใจ จัดการฝึกอาชีพตามความเหมาะสม และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นเพื่อพัฒนารายได้ของประชาชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ สร้างความชำนาญและประสบการณ์ด้านการประกอบอาชีพ รวมถึง เพื่อสร้างรายได้ และสร้างทักษะการฝึกอาชีพ หลักสูตรระยะสั้นทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อเป็นการเพิ่ม รายได้ ลดรายจ่าย แก่ตนเอง ครอบครัว ชุมชน

หลักการของหลักสูตร

๑. เป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ที่เน้นการบูรณาการเนื้อหาสาระภาคทฤษฎีควบคู่ไปกับการฝึกปฏิบัติจริง ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะไปประกอบอาชีพได้จริงอย่างมีคุณภาพและมีคุณธรรมจริยธรรม

๒. เป็นหลักสูตรที่เน้นการดำเนินงานร่วมกับเครือข่าย สถานประกอบการ เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพและการศึกษาดูงาน

๓. เป็นหลักสูตรที่ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนรู้ไปเทียบโอนเข้าสู่หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในรายวิชาเลือกของสาระการประกอบอาชีพ

๔. เป็นหลักสูตรที่เน้นการใช้ศักยภาพ ๕ ด้านในการประกอบอาชีพ ได้แก่ ศักยภาพด้านทรัพยากร ภูมิอากาศ ภูมิประเทศและทำเลที่ตั้ง ศิลปวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต และด้านทรัพยากรมนุษย์

จุดหมาย

เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังนี้

๑. มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง มั่งคั่ง

๒. ตัดสินใจประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างมีคุณธรรมจริยธรรม

๓. มีเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ

๔. มีความรู้ความเข้าใจและฝึกทักษะการบริหารจัดการในอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕. มีโครงการประกอบอาชีพเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาอาชีพของตนเอง

กลุ่มเป้าหมาย

มี ๒ กลุ่มเป้าหมาย คือ

๑. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ

๒. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

จำนวน ๓๑ ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี ๕ ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ ๒๖ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

เรื่องที่ ๑ ช่องทางการประกอบอาชีพการจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ จำนวน ๒ ชั่วโมง

๑. ความสำคัญในการเลือกประกอบอาชีพ
๒. ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพธุรกิจจากไม้ไผ่
๓. การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่
๔. ทิศทางการพัฒนาการประกอบอาชีพการจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่

เรื่องที่ ๒ ทักษะการประกอบอาชีพการจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ จำนวน ๒๖ ชั่วโมง

๑. การเตรียมการประกอบอาชีพในการจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่
๒. ประวัติการจักสานจากไม้ไผ่ในแหล่งชุมชน
๓. การจัดการขั้นตอนกระบวนการจักสานด้วยวิธีที่ถูกต้อง
๔. การทำลวดลายและการประยุกต์รูปแบบใหม่ในชิ้นงาน

เรื่องที่ ๓ การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ จำนวน ๒ ชั่วโมง

๑. การบริหารจัดการในการสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ได้อย่างถูกต้อง
๒. การจัดการบริหารการตลาดของแหล่งจำหน่ายได้และในการทำฐานข้อมูล
๓. สืบค้นและศึกษาแหล่งวัสดุจัดให้ผู้เรียน
๔. การกำหนดการควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้คุณภาพคงเดิม ศึกษาและวิเคราะห์การตลาด การประเมินผลงาน

เรื่องที่ ๔ โครงการประกอบอาชีพจักสาน จำนวน ๑ ชั่วโมง

๑. การเขียนโครงการประกอบอาชีพเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริง
๒. การตรวจสอบความเป็นไปได้ของโครงการประเมินโครงการและปรับปรุงโครงการ

การจัดกระบวนการเรียนรู้

๑. การบรรยาย
๒. การสาธิต ทดลอง
๓. การศึกษาดูงาน
๔. การฝึกปฏิบัติ
๕. ศึกษาจากเอกสารสิ่งพิมพ์ / ใบบความรู้
๖. ศึกษาจากผู้รู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น

สื่อการเรียนรู้

๑. เอกสาร / ใบบความรู้
๒. แหล่งเรียนรู้ในชุมชน / วิทยากร / ภูมิปัญญาท้องถิ่น
๓. Website
๔. VCD

การวัดและประเมินผล

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
๒. การประเมินผลระหว่างเรียนจากการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพเพียงพอ สามารถสร้างรายได้ให้กับตนเอง
ความสำเร็จของการปฏิบัติและจบหลักสูตร

การจบหลักสูตร

๑. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
๓. มีผลงานผ่านการประเมินทดสอบที่มีคุณภาพตามหลักเกณฑ์การจกสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ อย่างน้อย ๑ ชิ้นงาน

เอกสารหลักฐานการศึกษา

๑. หลักฐานการประเมินผล
๒. วุฒิบัตรออกโดยสถานศึกษา
๓. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สาระการประกอบอาชีพรายวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้นในระดับระดับหนึ่ง

ลงชื่อ.....ผู้เสนอหลักสูตร

(นางสาวนารินทร์ สีดำ)
ตำแหน่ง ครู กศน.ตำบล

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบหลักสูตร

(นายอภิสิทธิ์ กาบภิรมย์)
หัวหน้ากลุ่มงานการศึกษาต่อเนื่อง

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติ

(นางนิตยา ภูพันทนา)
ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอศรีณรงค์

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรการจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ จำนวน ๓๑ ชั่วโมง

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑. ช่องทางการประกอบอาชีพการจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่	๑.๑ เพื่อให้ผู้เรียนอบรมมีความรู้ทักษะและมีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ	๑.๑ ความสำคัญในการเลือกประกอบอาชีพ	๑.๑ วิทยากรอธิบายในการเลือกช่องทางอาชีพในการจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่	๑	-
	๑.๒ สามารถใช้วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือในการทำได้อย่างปลอดภัย	๑.๒ ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพธุรกิจการจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่	๑.๒ วิทยากรอธิบายในธุรกิจในตัวผลิตภัณฑ์สามารถสร้างรายได้	๑	-
	๑.๓ สามารถถักสานได้อย่างถูกวิธีในรูปแบบต่างๆ	๑.๓ การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่	๑.๓ วิทยากรอธิบายการเรียนรู้เบื้องต้น	-	-
	๑.๔ ตลอดจนสามารถเก็บบำรุงรักษาได้อย่างถูกวิธี	๑.๔ ทิศทางในการเลือกประกอบอาชีพการจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่	๑.๔ บอกการพัฒนาสู่แนวทางเพิ่มทักษะได้อย่างถูกวิธี	-	-
๒. ทักษะการประกอบอาชีพการจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่	๒.๑ การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ในงานทำผลิตภัณฑ์จากจักสานไม้ไผ่	๒.๑ การเตรียมเอกสารประกอบอาชีพในการทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่	๒.๑ วิทยากรปฏิบัติและนำเข้าสู่เนื้อหาในการทำจริง	-	-
	๒.๒ เพื่อได้แหล่งที่มาของผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่	๒.๒ ประวัติการทำผลิตภัณฑ์จากจักสานไม้ไผ่ในแหล่งชุมชน	๒.๒ วิทยากรเล่าประวัติพร้อมการกระตุ้นให้เกิดความมั่นใจในการทำผลิตภัณฑ์แบบจริงจัง	-	-
	๒.๓ เพื่อให้รู้วิธีการทำแบบต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง	๒.๓ การจัดการขั้นตอนกระบวนการทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ด้วยวิธีที่ถูกต้อง	๒.๓ ลงมือสอนในรูปแบบที่กำหนดไว้และเน้นจุดสำคัญ	-	๑๐
	๒.๔ เพื่อให้รู้รูปแบบใหม่และประยุกต์ร่วมกับวัสดุอื่นๆ ได้	๒.๔ การทำลวดลายและการประยุกต์รูปแบบใหม่ในชิ้นงาน	๒.๔ ให้ผู้เรียนปฏิบัติจนเกิดทักษะและสามารถใช้ร่วมกับวัสดุอื่น ๆ ได้อย่างกลมกลืน	-	๑๖

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๓. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่	๓.๑ สามารถบริหารจัดการทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ได้อย่างถูกต้อง ๓.๒ สามารถจัดการตลาดใน -การผลิตตะกร้า -กระจาด -กระบุง -ตะแกรง ๓.๓ บอกแหล่งที่มาของวัสดุได้ ๓.๔ สามารถกำหนดรูปแบบให้เปลี่ยนแปลงหรือคงเดิมได้	๓.๑ สามารถบริหารการจัดการในการทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ได้อย่างถูกต้อง ๓.๒ สามารถจัดการบริหารการตลาดของแหล่งจำหน่ายได้ และในการทำฐานข้อมูล ๓.๓ สืบค้นและศึกษาแหล่งวัสดุจัดให้ผู้เรียน ๓.๔ การกำหนดการควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้คุณภาพคงเดิม	๓.๑ วิทยากรอธิบายสาระความรู้ให้แม่นยำในการปฏิบัติจริง ๓.๒ วิทยากรอธิบายแหล่งจำหน่ายการตลาดฐานข้อมูล ๓.๓ วิทยากรบอกแหล่งจำหน่ายวัสดุวัตถุดิบพร้อมอธิบาย ๓.๔ อธิบายในรูปแบบต่างๆ ของตัวผลิตภัณฑ์สามารถออกแบบขึ้นมาใหม่ได้	๑ ๑	- -
๔. โครงการประกอบอาชีพการจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับโครงการอาชีพ	๑. บอกความสำคัญของโครงการอาชีพได้ ๒. บอกประโยชน์ของโครงการอาชีพได้ ๓. บอกองค์ประกอบของโครงการอาชีพได้ ๔. อธิบายความหมายขององค์ประกอบของโครงการอาชีพได้ ๕. อธิบายลักษณะการเขียนโครงการที่ดีตามองค์ประกอบ	๔.๑ ความสำคัญของโครงการการประกอบอาชีพ ๔.๒ ประโยชน์ของโครงการการประกอบอาชีพ ๔.๓ องค์ประกอบของโครงการการประกอบอาชีพ ๔.๔ การเขียนโครงการการประกอบอาชีพ ๔.๕ การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการการประกอบอาชีพ	๔.๑ จัดให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้เรื่อง ความสำคัญของโครงการอาชีพ ประโยชน์ของโครงการอาชีพ องค์ประกอบของโครงการอาชีพ แล้วจัดกิจกรรมการสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น เพื่อสร้างแนวคิดในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ ๔.๒ จัดให้ผู้เรียนศึกษาสาระข้อมูลจากใบความรู้ เรื่อง ตัวอย่างการเขียนโครงการอาชีพที่ดี เหมาะสม และถูกต้อง พร้อมจัดการอภิปราย เพื่อสรุปแนวคิดเป็น	๑	- -

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
	ของโครงการอาชีพได้ ๖. เขียนโครงการในแต่ละองค์ประกอบให้เหมาะสมและถูกต้องได้ ๗. ประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพได้		แนวทางในการเขียนโครงการอาชีพที่ดีเหมาะสม และถูกต้อง ๔.๓ จัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ การเขียนโครงการอาชีพ ๔.๔ กำหนดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ ๔.๕ จัดให้ผู้เรียนปรับปรุงโครงการอาชีพให้มีความเหมาะสมและถูกต้อง ๔.๖ กำหนดให้ผู้เรียนเขียนโครงการอาชีพของตนเอง เพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานอาชีพ และใช้ในการดำเนินการประกอบอาชีพต่อไป		

ลงชื่อ.....ผู้เสนอหลักสูตร
 (นางสาวนารินทร์ สีดำ)
 ตำแหน่ง ครู กศน.ตำบล

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบหลักสูตร
 (นายอภิสิทธิ์ กาบภิรมย์)
 หัวหน้ากลุ่มงานการศึกษาต่อเนื่อง

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติ
 (นางนิตยา ภูพินนา)
 ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอศรีณรงค์